

PATENDIAMET

Leiutiste kaitsmine

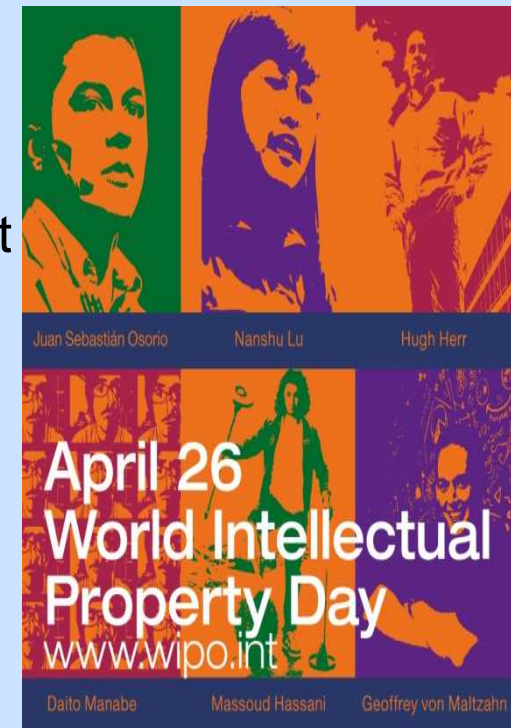
Anneli Simmul

Keemia, meditsiini ja toiduainete ekspertiisi talituse
juhataja

Seminar Patendiameti õppeklassis 26.04.2013

Millest räägime?

- Leiutis
- Milleks kaitsta leiutist?
- Kuidas teha esmast uudsusotsingut?
- Otsingu tegemise võimalused Patendiameti andmebaasides
- Patendi/kasuliku mudeli kaitsmine Eestis
- Näited Eestis välja antud patentidest
- Näited Eestis registreeritud kasulikest mudelitest
- Patendi ja kasuliku mudeli erinevused
- Leiutise kaitse välisriikides
- Abiks taotlejale
- Kasulik kirjandus
- Näited

Leiutis

Eesti patendiseaduses ei ole leiutise legaalseaduse definitsiooni

- Leiutis – **tehniline lahendus**, mis kuulub tehnika valdkonda
- Leiutis on patentne, kui ta on :

UUS – kontrollitakse leiutise ülemaailmset uudsust (leiutis ei tohi olla enne taotluse esitamise kuupäeva avalikustatud)

Omab **LEIUTUSTASET** – erinevus tehnikatasemest peab olema tehniline ja see ei tohi olla (mingi ala asjatundja jaoks - patendid) enesestmõistetav

TÖÖSTUSLIKULT KASUTATAV - leiutist peab olema võimalik reprodutseerida piiramatu arv kordi

Milleks kaitsta leiutist?

- kaitse toote või tehnoloogilise protsessi kopeerimise vastu
- turu kaitse
- litsentside müük või vahetamine (litsents on patendiomaniku poolt teisele isikule antud luba kasutada patenditud leiutist poolte vahel kokkulepitud tingimustel)
- võimalus sõlmida litsentsilepinguid (kui puuduvad ressursid oma toote väljalaskmiseks ja turustamiseks)s.o. kokkulepe, mis on vormistatud soovitatavalt kirjaliku lepinguga
- silmas tuleks pidada, et valmistoode oleks vähemalt üht liiki tööstusomandi kaitse liigiga hõlmatav (kas patendi-, kasuliku mudeli, tööstusdisainilahenduse või kaubamärgikaitse), **parim on kolmik- ehk komplekskaitse**

PATENDIAMET

Kolmikkkaitse võimalus:

Disain

nr 01350

Kasulik mudel

nr 00726

Kaubamärk

nr 45987

26.04.2013

A. Simmul Patent ja kasulik mudel ©

5

- luua ettevõttele lisaväärtust (IO on bilansis aktiva poolel)
- tugevdada ettevõtte positsioone läbirääkimistel
- leida täiendavaid finantseerimisallikaid
- intellektuaalomandi õiguste omamine ja kohtutee oht võivad eemale peletada Teie õiguste potentsiaalsed rikkujad
- eksperthinnangu saamine
- saada tasu või tulu oma tööle või investeeringutele

PATENDIAMET

Kuidas teha esmast uudsusotsingut?

The screenshot shows the Espacenet website interface. At the top, there is a navigation bar with the Espacenet logo and the text "Espacenet Patent search". Below this, there are tabs for "Search", "Result list", "My patents list (0)", "Query history", "Settings", and "Help". The main content area features a "Smart search" section with a search input field containing "Siemens EP 2007" and buttons for "Clear" and "Search". To the left, there is a sidebar with sections for "Smart search" (Advanced search, Classification search), "Maintenance news", "Scheduled maintenance" (with details about outages on March 4th and 5th), "News flashes", "Latest updates", and "Related links". At the bottom of the main content area, there is a recruitment notice: "We are recruiting 200 scientists and engineers to work as patent examiners" with a photo of a woman and a link to "Apply now!".

Kasuta ülemaailmset patentide ja kasulike mudelite andmebaasi

http://worldwide.espacenet.com/?locale=en_EP

- Teeme otsingu , kasutades „**Smart search**“ otsinguakent , sisestame otsisõnad: tea bag (võrdleme erinevaid otsisõnade vorme), analüüsime tulemusi
- Selleks et nn “müra” vähendada, kasutame „**Classification search**“ otsinguakent, valime sobiva klassi (B65D85)
- Nüüd kombineerime otsisõnu ja klasse „**Advanced search**“ otsinguaknas
- Kui soovime tutvuda teepakkide ajalooga, siis reastame prioriteedi (priority date) järgi (1921)

Otsingu tegemise võimalused Patendiameti andmebaasides

- 1. Patendiandmebaas

Otsi teavet Eesti patenditaotluste ja patentide kohta		Andmebaas uuendatud 27.09.2012
Taotluse number:	<input type="text"/>	Näiteks: kuni 1999 a: 9800001 980** alates 1999 a:P199900002 P1999*
Registreeringu number:	<input type="text"/>	Näiteks: 03777 037*
PCT taotluse number:	<input type="text"/>	Näiteks: SE97/01206 SE97*
Nimetus (eesti keeles):	<input type="text"/>	Näiteks: glütseriidõli glü*
Nimetus (inglise keeles):	<input type="text"/>	Näiteks: container con*
Kokkuvõte (eesti keeles):	<input type="text"/>	Näiteks: defektor def*
Kokkuvõte (inglise keeles):	<input type="text"/>	Näiteks: electronic ele*
Patendi väljaandmise kuupäev:	- <input type="text"/>	Näiteks: 15.08.2006
Taotluse esitamise kuupäev:	- <input type="text"/>	Näiteks: 12.01.2004
Avaldamise kuupäev:	- <input type="text"/>	Näiteks: 15.08.2006
IPC klass:	<input type="text"/>	Näiteks: C11B C11*
ECLA klass:	<input type="text"/>	Näiteks: H04M H04*
Taotleja/omaniku nimi:	<input type="text"/>	Näiteks: Karlshamns karl*
Autor:	<input type="text"/>	Näiteks: Wooldridge woo*
Patendivolinik:	<input type="text"/>	Näiteks: Mitt mit*

Otsi Tühjenda

- Eestis jõustamiseks esitatud Euroopa patentide andmebaas

http://www.epa.ee/ep/default2.asp

Fail Redigeeri Vaade Lemmikud Tööriistad Spikker

PATENDIAMET
THE ESTONIAN PATENT OFFICE

Otsi teavet Eestis jõustamiseks esitatud Euroopa patentide kohta **Andmebaas uuendatud 11.04.2013**

Rohkem andmeid Euroopa patentide kohta leiad EPO patendiregistrist **Register plus**

Registreeringu number:	<input type="text"/>	Näiteks: E000294
Euroopa patendi nr:	EP <input type="text"/>	Näiteks: 1440216
Taotluse nr:	<input type="text"/>	Näiteks: EP02780241.2
Nimetus (eesti keeles):	<input type="text"/>	Näiteks: lukustusseade
Euroopa patendi väljaandmise kuupäev:	<input type="text"/> - <input type="text"/>	Näiteks: 28.12.2005
Tõlke avaldamise kuupäev:	<input type="text"/> - <input type="text"/>	Näiteks: 17.04.2006
IPC klass:	<input type="text"/>	Näiteks: E05B47/00 , E
Omaniku nimi:	<input type="text"/>	Näiteks: STENDALS ELEKTRISKA AB
Patendivolinik:	<input type="text"/>	Näiteks: Jürgen Toome, *Toome

9:39 17.04.2013

3. Kasulike mudelite andmebaas

Viimati uuendatud 27.09.2012

OTSING

Andmebaas:
Registreeritud kasulikud mudelid

Registreeringu number (5-kohaline):	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: 00309 00*
Registreerimistaotluse number (10-kohaline):	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: U200600060 U200*
Rahvusvahelise või euroopa taotluse number	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: RU04/00504 DK2006/000366
Taotluse esitamise kuupäev (dd.mm.yyyy):	<input type="text"/> - <input type="text"/> Või ▾	Näiteks: 27.03.2005 - 26.01.2006
Avaldamise kuupäev (dd.mm.yyyy):	<input type="text"/> - <input type="text"/> Või ▾	Näiteks: 27.03.2006 - 26.01.2007
Prioriteedi kuupäev (dd.mm.yyyy):	<input type="text"/> - <input type="text"/> Või ▾	Näiteks: 27.03.2006 - 26.12.2010
Leiutise nimetus:	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: Elektrisoojendi Elektri*
Omanik	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: Siemens Sie* Sie??ns
Autor (kui autorid (id) ei ole avalikustamist keelanud)	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: Ants Ants* Kotkas Ko* K??kas
Patendivolinik	<input type="text"/> Või ▾	Näiteks: Lembit Lembit* Mitt Mi* M??t
IPC klass:	<input type="text"/>	

Leiutise õiguskaitsel on kaks liiki:

- 1. patendikaitse**
- 2. kasuliku mudeli õiguskaitse**

ehk leiutisele saate taotleda patenti või kasulikku mudelit

Kasutusel on kaks seadust:

- 1. Patendiseadus (PatS)*
- 2. Kasuliku mudeli seadus (KasMS);*
- nendele seadustele vastavad määrused (Patenditaotluse sisu- ja vorminõuded ja Patendiametile esitamise kord ;kasuliku mudeli registreerimise taotluse sisu- ja vorminõuded ning Patendiametile esitamise kord) mida võib leida www.epa.ee - õigusaktid või www.riigiteataja.ee

Patendi/kasuliku mudeli kaitsmine Eestis

Patendi/kasuliku mudeliga kaitstava leiutise objekt võib-olla:

1. **meetod** (tööstuslikus ja põllumajanduslikus tootmises kasutatavaid protsesse, tehnoloogiaid, mõõte- ja kontrollmeetodeid)
2. **seade** (masinad, aparaadid, tööriistad, transpordivahendid, ehituskonstruksioonid, tarbeesemed ja nende iseseisva funktsiooniga osad, skeemlahendused – elektriskeemid)
3. **aine** materjalid, toiduained, individuaalühendid, ravimid (sh bioloogiline aine)

Ainult patendikaitse puhul saab kaitsta **lisaks veel kõigi kolme eelpoolmainitud leiutise objektide kombinatsiooni** ehk ühtse leiundusliku mõttega seotud leiutiste kombinatsiooni (PatS §6lg1)

Ainult patendiga kaitstakse biotehnoloogilisi leiutisi!

Patenditaotlus/kasuliku mudeli taotlus on kindlate reeglite kohaselt koostatud dokumentide kogum, mis koosneb järgmistest põhidokumentidest:

1. patendi/kasuliku mudeli saamise avaldus
2. leiutiskirjeldus (leiutise olemuse avamine, üks näide leiutise tööstusliku kasutatavuse kohta)
3. **patendinõudlus/kasuliku mudeli nõudlus** (määrab kindlaks mida kaitstakse ja milline on patendikaitse ulatus) vt. R. Kartus, J.Ostrat “Leiutis ja patendinõudlus” Metoodilised juhised, Patendiamet, Tallinn 2006, 2012
4. joonis või illustratsioon, kui see on vajalik
5. leiutise olemuse lühikokkuvõte (nii eesti kui ka inglise keeles)
6. põhidokumentidele lisaks veel dokumente (volikiri, dokument riigilõivu tasumise kohta jt dokumendid vastavalt PatS § 19 lg 2 ja 3/ KasMS §17)

NB! Põhidokumendid peavad olema trükikirjas ja eesti keeles, **käsitsi kirjutatud dokumente vastu ei võeta**

Patenditaotlus/kasuliku mudeli taotlus esitatakse Patendiametile:

1. posti teel (tavaline kui ka ekspresspost)
2. tuua Patendiameti vastuvõtuosakonda (Toompuiestee 7, Tallinn)
3. tuua Patendiametis asuvasse ööpäeva ringselt avatud taotluste postkasti (tühjendatakse keskööl)
4. tööstusomandi õiguskaitse taotluste elektroonilise esitamise portaal Patendiameti kodulehel www.epa.ee (ID- kaart)

Riigilõiv patenditaotluse esitamise eest tuleb maksta **kahe kuu** jooksul patenditaotluse **esitamise kuupäevast alates**. Riigilõiv loetakse tasutuks päevast, mil andmed riigilõivu tasumise kohta on esitatud Patendiametile. Riigilõivu tasumise tähtaega taotluse esitamise eest ei saa pikendada.

55,92 eurot füüsilis(t)est isiku(te)st taotleja(te) puhul (223,69 eurot ettevõtte korral)

siia lisanduvad patendi kehtivusaasta riigilõivud (www.epa.ee - rubriik lõivud)

Patent on jõus maksimaalselt 20 aastat

Riigilõiv kasuliku mudeli registreerimistaotluse eest on

25,56 eurot füüsilis(t)est isiku(te)st taotleja(te) puhul (ettevõttel 102,25 EUR)

Selle summa eest saab õiguskaitsese neljaks aastaks, ei lisandu kehtivusaasta riigilõive.

Maksimaalselt on kasulik mudel jõus

4 + 4 + 2 s.o. 10 aastat

Eesti Vabariigis kasutatakse patenteerimisel **ekspertiisisüsteemi**, mille käigus Patendiamet kontrollib patenditaotluse vastavust sisu- ja vorminõuetele ning lisaks sellele kontrollitakse vastavust patentsuse kriteeriumitele (uudsus, leiutustase, tööstuslik kasutatavus). Kasulike mudelite puhul on kasutusel **registreerimise süsteem**, mille käigus Patendiamet kontrollib kasuliku mudeli registreerimistaotluse vastavust sisu- ja vorminõuetele.

Näiteid Eestis välja antud patentidest

Seade:

- Seade klaasitilga lõikamiseks (03559)
- Seade südame elektriliseks rütmireguleerimiseks (04584)
- Rullvaltsimise masin (04842)

Meetod:

- Meetod (-) - R- homosidrunhappe ja (+) - S – homosidrunhappe laktoonide saamiseks (04848)
- Meetod postisaadetiste varustamiseks frankeerimismärgistega (04652)
- Meetod funktsionaalsuse diferentseerimiseks kärgmobiiltelefonivõrgus (04792)

Aine:

- Ambroksooli sisaldav imemistablett (04797)
- Makrotsükliilised peptiidid, mis on aktiivsed C-hepatiidi viiruse vastu (04816)
- Tahke fenoolformaldehüüdvaik (04881)

Ühtse leiundusliku mõttega seotud leiutiste kombinatsioon:

- Meetod ja seade tahke toote desinfitseerimiseks selle pinna töötlemise teel (04766)
- Hübimistegur VIII vormi sisaldav kompositsioon, selle valmistamismeetod ning pindaktiivse aine kasutamine stabilisaatorina (03171)
- Joogi väljastusseade ja meetod selle valmistamiseks (04843)

Näiteid Eestis registreeritud kasulikest mudelitest

Seade:

- Käru väikelapse turvahällile (00643)
- Valgusdiodseade (00679)
- Kandekott (00607)

Meetod:

- Viimistlusmaterjali valmistamise meetod (00815)
- Spooni värvimise meetod (00301)
- Läbipaistva kalanaha tootmise meetod (00322)

Aine:

- Meesegu astelpajuga (00655)
- Šokolaadisegu õietolmuga (00635)

Patendi ja kasuliku mudeli erinevused

Patendikaitse	Kasuliku mudeli õiguskaitse
Ekspertiisisüsteem	Registreerimissüsteem
Tugev, kindel kaitse (vastava ala asjatundja jaoks leiutis endastmõistetavalt ei tulene tehnika tasemest)	Nõrgem kaitse (leiutis ei tulene endastmõistetavalt tehnika tasemest)
Kehtib max 20 aastat	Kehtib max 10 aastat
Hinnalt kallim	Hinnalt odavam
Võib sisaldada ühtse leiundusliku mõttega seotud leiutiste kombinatsiooni	Võib sisaldada ainult ühte leiutist
Menetluse aeg pikem	Menetluse aeg lühem

Mõlemad, nii patent kui ka kasulik mudel, on territoriaalse kehtivusega ja mõlemale antakse prioriteedikuupäev so kuupäev, millal esmase patenditaotluse või kasuliku mudeli registreerimise taotluse esitamise dokumendid jõudsid Patendiametisse (vt PatS §11 ja KasMS §10). Ilma patendi või kasuliku mudelita pole leiutajal võimalik takistada konkurentidel oma leiutist kopeerida.

Leiutise kaitse välisriikides

Patendikaitse taotlemisel on kolm põhilist võimalust:

1. Patenditaotluse esitamine igas välisriigis eraldi ja sõltumatult

2. Rahvusvahelise patenditaotluse esitamine Patendikoostöölepingu ehk PCT alusel

3. Patendi taotlemine mõne regionaalsüsteemi alusel (Europatendiga või Euraasia patendiga)

1. Tuleb aasta jooksul esmase taotluse esitamisest esitada taotlused kõigis riikides, kus patenti soovitakse

2. Patendikoostööleping (PCT) võimaldab esitada ühe rahvusvahelise taotluse (120 riigis), taotlus esitatakse Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) Rahvusvahelisele Büroole asukohaga Genfis

PCT lihtsustab patenditaotluse esitamist, kuid ei anna patendikaitset liikmesriikides

2. Ettenähtud ajal edastab Rahvusvaheline Büroo taotluse ära kirjad kõigi märgitud riikide patendiametitele. Patendi väljaandmise või sellest keeldumise otsustab iga märgitud riigi patendiamet sõltumata menetluse käigust teistes liikmesriikides.

3. Euroopa Patendikonventsioon (EPC) võimaldab ühe patenditaotlusega saada patendikaitset (38 liikmesriigis). Tuleb valida e märkida riigid, kus soovitakse patendikaitset. Patendi väljaandmise või sellest keeldumise otsustab Euroopa Patendiamet. Edasi on võimalik valida, kas soovitakse Euroopa patenti või Ühenduse patenti e ühtse mõjuga Euroopa patenti (25 liikmesriiki) või nende mõlema kombinatsiooni. Euroopa Patendiameti poolt välja antud Euroopa patent kehtib kõikides märgitud riikides, ühenduse patent kõigis 25 liikmesriigis.

Euraasia Patendikonventsioon hõlmab osa SRÜ riike. Euraasia patendikonventsioon võimaldab taotleda sellist patenti, mis kehtib kõigis konventsiooni liikmesriikides.

Abiks taotlejale(I)

Patendiametist on võimalik saada **tasuta** abi patenditaotluste ja kasulike mudelite registreerimistaotluste koostamisel, vajalik eelregistreerimine tel **6277910** või **6277944** või leiutis@epa.ee või www.epa.ee

Patendiametis toimuvad ka **tasuta** koolitused, jälgida kodulehte

Patendiamet teeb **tasulisi** otsinguid

Patendiamet – õppepäevad vastavalt ettevõtte vajadustele. Info seminarid@epa.ee või tel 6277918

EAS-I on spetsiaalsed leiutajatele ja ettevõtetele mõeldud toetused ja tugistruktuurid. Vaata nende kodulehte www.eas.ee

Abiks taotlejale (II)

Tootearenduse ja innovatsiooni toetusprogrammid nii alustavatele kui juba tegutsevatele ettevõtjatele:

- [Loov Eesti PESA virtuaalne tootearenduskeskkond](#)
- [PROTOTRON stardirahastus](#)
- [Innovatsiooniosakud](#)
- [EAS-i tootmisettevõtete arendustoetus](#)
- [EAS-i starditoetus](#)

Kasulik kirjandus

- **Intellektuaalomand. Parima praktika juhend**, Eesti Patenditaamatukogu, 2006 (vt www.patentinfo.ee)
- R.Kartus, J.Ostrat **Leiutis ja patendinõudlus. Metoodilised juhised**, Patendiamet, Tallinn 2006, 2012
- T. Kivi-Koskinen **Tööstusomandi õiguskaitse väikeste ja keskmiste ettevõtete konkurentsivõime teenistuses** (Soome kogemus), Juura Õigusteabe AS, Tallinn 2002
- J. Ostrat **Kaitsmata toodang on probleemide allikas**, Tööstusomandi ABC, Juura 2006, 2012
- K. Kurisoo, V. Kaur, P.Ant **Intellektuaalne omand**, Äripäev 2009
- **Intellektuaalse omandi kaasuste kogumik**, Tallinn 2008

Lactobacillus plantarum TENSIA® –nimelise bakteriga Harmony südamejuust

- Koostöös E-Piim ja Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskuse (TPTAK) ning Tartu Ülikooli (TÜ) teadlased
- Eesti patent EE05340- , esitatud 13.05.2008, välja antud 16.08.2010
- Euroopa patent EP2309870- esitatud 12.05.2009, välja antud 06.06.2012 (jõustunud 11 riigis)
- Venemaa patent RU210150716- esitatud 12.05.2009, välja antud 23.10.2012
- Rahvusvaheline patenditaotlus PCT EE2009 000005- prioriteet 12.05.2009
- Korea patenditaotlus No 10-2010-702-8013- prioriteet 13.12.2010
- USA patenditaotlus No 12992873- prioriteet 15.11.2010

Lactobacillus fermentum ME-3

Mikroorganismi tüvi *Lactobacillus fermentum* ME-3 kujutab endast uutset antimikroobset ja antioksidantset probiootikumi. Tal on tugev antimikroobne toime *Escherichia coli*, *Shigella sonnei*, *Staphylococcus aureus*, *Salmonella typhimurium* 1 and 2 ja mõõdukas aktiivsus *Helicobacter pylori* tüvede suhtes.

Kaitstud patendid: Eestis, USA-s, Venemaal, Euroopas

Käimas arendustöö prantsuse toidulisandi tootjatega

Elektroniline parkimiskell parkimisaja automaatseks arvestamiseks

- Elektroniline parkimiskell saab ise aru kui auto on pargitud. Parkimise algusaega näidatakse ekraanil iga kord, kui auto mootori seisma jätab.
- Parkimiskella paigaldamisega saab hakkama igaüks – lihtsalt aseta digitaalne parkimiskell nähtavale kohale auto armatuurlaual ja seadista esmakordsel kasutamisel.
- Kella ei ole vaja auto elektrisüsteemi ühendada – see toimib juhtmevabalt.
- Kaitstud kasuliku mudeliga EE01098U

Kolmerattaline rula – Raybike

- Ajujaht 2012 võitja
- Raybike on uudne kolmerattaline tõukeratas, millega liikumiseks ei ole tarvis korduvalt jalaga hoogu lükata ja ratta juhtimine toimub ühe käega.
- AS Tallinn Airport GH ostis 2 uhiuut Raybike-tõukeratast, et kiirendada oma töötajate liikumist lennujaama terminalis punktist A punkti B ning seeläbi pakkuda ka kvaliteetsemat klienditeenindust
- Kaitstud kasuliku mudeliga EE01063U

PATENDIAMET

World Intellectual Property Day - April 26, 2013 <http://www.wipo.int/ip-outreach/en/ipday/2013/>

Täna!

- Anneli Simmul
- tel 6464482
- anneli.simmul@epa.ee